

بررسی ویژگی‌های وزوز گوش در بیماران مراجعه کننده به درمانگاه گوش و حلق و بینی بیمارستان بوعلی سینا ساری در سال ۱۳۷۷

کبری محمدی (M.Bs.) **

سید عبدالله مدنی (M.D.) *

سابقه و هدف : وزوز (Tinnitus) از شایعترین شکایات مراجعین به کلینیک های گوش و حلق و بینی و شنوایی می باشد. این مطالعه به منظور بررسی خصوصیات بیماران مراجعه کننده به کلینیک گوش و حلق و بینی بیمارستان بوعلی سینا ساری در سال ۱۳۷۷ انجام شد.

مواد و روش‌ها : مطالعه به شکل توصیفی در مدت یک سال انجام گرفت. خصوصیات دموگرافیک مراجعه کنندگان در فرم اطلاعاتی ثبت گردید و آزمایشات تشخیصی با دستگاه ادیومتر 822 OB انجام و درمان علامتی یا اختصاصی صورت گرفت.

نتایج : تعداد کل مراجعین ۲۰۵۳ نفر بود که شکایت اصلی ۱۴۳ نفر (۷ درصد) وزوز گوش بود که مورد مطالعه و بررسی قرار گرفتند. از بین مبتلایان به وزوز گوش، ۶۱ درصد مذکر و ۳۹ درصد مؤنث، ۷۴ درصد شهری، و بقیه روستایی بودند. سن بیماران از ۱۹ تا ۸۰ سال متغیر بوده که بیشتر در محدوده سنی ۲۵ تا ۵۴ سال قرار داشتند (۶۳ درصد). همه مبتلایان، وزوز از نوع سوپزکتیو داشتند. شصت و نه درصد وزوز از نوع تن خالص و ۲۱ درصد از نوع نویز، ۲ درصد هر دو نوع تن خالص و نویز، و ۲ درصد از نوع Pulsing بوده است. شش درصد موارد نتوانستند وزوز گوش خود را با هیچ یک از اصوات ذکر شده تطبیق دهند. فرکانس وزوز ۶۵ درصد از مبتلایان بالاتر از ۲۰۰۰ هرتز و ۱۶ درصد پایین تر از ۲۰۰۰ هرتز بوده است. دودرصد وزوز از نوع White Noise و ۱/۴ درصد از نوع Speech Noise و فرکانس وزوز بقیه افراد متغیر یا غیر قابل تطابق با فرکانس های ارایه شده بود. بلندی وزوز در ۵۱ درصد موارد کمتر از ۵ دسی بل و در بقیه موارد بیشتر از ۵ دسی بل بوده و در ۲/۸ درصد متغیر گزارش شده است. بیشتر افراد، دچار وزوز در هر دو گوش خود (دو طرفه) بودند (۳۸ درصد). در ۷۸ درصد موارد، افت شنوایی حسی عصبی بوده که ۳۶ درصد افت در فرکانس های زیر، ۲ درصد افت در فرکانس های بم، و بقیه در همه فرکانس ها افت داشتند. هشت درصد موارد افت شنوایی انتقالی و ۶ درصد افت شنوایی آمیخته داشتند. افت شنوایی ۶۹ درصد از مبتلایان در حد خفیف و متوسط و ۲ درصد در حد عمیق بوده است. شغل مبتلایان در خانم ها اکثراً خانه داری و در آقایان نیز ۲۹ درصد کارمند و ۱۳ درصد کشاورز بوده اند. ده درصد مردان سابقه شرکت در جنگ (جانبازان و آزادگان) و ۸ درصد سابقه کار در کارخانه را داشتند. ده درصد بیماران سیگار می کشیدند که تقریباً همگی مرد بودند.

استنتاج : در این تحقیق مشخص شد که همبستگی بین جنس، بلندی، نوع، و جهت وزوز وجود ندارد. نوع وزوز با فرکانس وزوز در ارتباط است به طوری که وزوز از نوع تونال نسبت به وزوز از نوع نویز زیرتر است. شیوع وزوز بی ارتباط با شغل و جنس نیست و پرهیز از تماس بی مورد با سروصدا عاقلانه می باشد. در ضمن کارگران و کسانی که در معرض Noise هستند بایستی در این زمینه تحت آموزش های لازم قرار گیرند.

واژه های کلیدی : وزوز، بلندی وزوز، فرکانس وزوز، ادیوگرام

این تحقیق طی شماره ۱۵-۷۷ در شورای پژوهشی دانشگاه ثبت گردیده و با حمایت مالی دانشگاه علوم پزشکی مازندران انجام شده است.

* متخصص گوش و حلق و بینی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی مازندران ☐ ساری- بلوار پاسداران- مرکز آموزشی درمانی بوعلی سینا

** کارشناس شنوایی شناسی

مقدمه

به دنبال جنگ تحمیلی ۸ ساله اکثر مردم مراجعه کننده به مرکز گوش و حلق و بینی دانشگاه نگرانی شدیدی از وزوز گوش داشتند. با توجه به رشد جوامع صنعتی و افزایش آلودگی صوتی و پدیده جدید انقلاب الکترونیک و توسعه روزافزون ارتباطات در جهان، لازم بود بحث و بررسی وزوز گوش به صورت یک طرح تحقیقاتی انجام شود تا گوشه ای از مشکلات موجود در جامعه روشن و راه حل مناسب ارایه گردد. وزوز گوش حاصل زمان حاضر نمی باشد. انسان از آغاز تمدن بشری به وزوز گوش مبتلا بوده است و در زمان حاضر به تعداد و شدت آن افزوده شده است (۱).

وزوز گوش اساساً انعکاسی از عمل غیرعادی گوش می باشد. اولین دست نویس شناخته شده در معرفی و درمان وزوز گوش در قرن ۱۶ قبل از میلاد در پاپیروس مصر دیده شده است (۱) که حکایت از عظمت تاریخ پزشکی دارد. در زبان انگلیسی مقالات ترجمه شده از قبل بسیار است و فقط مواردی از آن ذکر می شود.

Rnazes or El Razi دو نوع سر و صدای گوش را بیان کرد: یکی Tinnitus و دیگری Sonitus (۲). در (Oxford Dictionary 1971) در (Blanchard's Physician's Dictionary) (چاپ دوم ۱۹۹۳)، وزوز به عنوان Buzzing و Tingling مشخصی در گوش توصیف شده است (۲). در حال حاضر این اصطلاح به عنوان یک صدای مشخص در نظر گرفته شده که فرد در سر خود احساس می نماید (بدون منشاء ارادی ایجاد کننده).

در فرهنگنامه جدید آکسفورد Tinnitus به معنای سوت گوش تعریف شده است. خود این کلمه از لغت لاتین Tinnite به معنی زنگ زدن اشتقاق یافته است (۲). در زبان فرانسه برای وزوز از واژه های مختلفی استفاده شده است: "Acouphenes"، "Sifflements"، "Tintements"، "Tintouins" و "Bourdonnement".

به عقیده Guervier و Mounier-Kuhn (۱۹۸۰) واژه «بوردنمان» از آغاز قرن هفده نسبت به سایر واژه ها معمولتر بوده است (۳). آقای McFaden در سال ۱۹۸۲ عنوان کرد که وزوز گوش بیان آگاهانه صدا می باشد که با یک روش غیرارادی از سر خود فرد منشاء می گیرد (۴). وزوز گوش یکی از سه نشانه اصلی بیماری های گوش یا اختلالات دستگاه شنوایی و تعادل می باشد. گاهی اوقات این نشانه آنقدر ناراحت کننده است که کاهش شنوایی فرد را تحت الشعاع خود قرار داده و فرد مبتلا از کاهش شنوایی خود شکایت نمی کند، اما از وزوز گوش خود بسیار شاکی است (۵). این نشانه طبق آمارهای دقیق کشورهای خارجی یکی از شایعترین علل مراجعه بیماران به کلینیک های شنوایی و گوش بوده و شیوع آن از لحاظ اپیدمیولوژیک در حد ضایعات شنوایی می باشد. علل ایجاد کننده وزوز گوش بسیار وسیع بوده و در اغلب بیماری های دستگاه شنوایی و تعادل دیده می شود. علاوه بر این، وزوز گوش در بسیاری از بیماری های دیگر و اختلالات فیزیولوژیک بدن ممکن است وجود داشته باشد (۵). در سال های اخیر و با رشد جوامع صنعتی و افزایش آلودگی صوتی و روند بی رویه استفاده از داروها و موارد طبی و شیمیایی در افراد، شاهد ازدیاد روزافزون شکایت از این نشانه می باشیم. لازم به ذکر است که کمبود شنوایی ناشی از سروصدا (NIHL) از شایعترین بیماری های شغلی است که در اکثر موارد با وزوز گوش همراه می باشد. این بیماری تنها یک مورد از علل گوناگون ایجاد کننده وزوز گوش می باشد. در کشور ما نیز به دلیل بروز جنگ تحمیلی، بسیاری از افراد دچار معلولیت شنوایی و وزوز گوش هستند، لذا این مسأله نیازمند بررسی و تعمق بسیار می باشد (۵). به طور خلاصه، وزوز گوش احساس صدا به خودی خود بدون وجود هیچ عامل تولید صدای مکانیکی، اکوستیکی یا سیگنال الکتریکی است (۶). نمونه هایی از صداهای

وزوز که توسط افراد شنیده می‌شود شامل هوم فیزیولوژیک، اصوات عروقی ضرباندار، کلیک‌های عضلات حلق و صداها‌ی مربوط به عمل بلع در شیپور استاش باز می‌باشد که می‌توانند در تعریف کلینیکی وزوز گوش جای گیرند (۶). در مورد وزوز گوش تقسیم‌بندی‌های مختلفی انجام گرفته است. این تقسیم‌بندی‌ها حداقل برای وزوز گوش دو مزیت عمده دارد: ۱- تعیین علت وزوز؛ و ۲- تعیین محل ضایعه. به طور کلی، در اکثر کتب وزوز گوش را به دو صورت کلی سوپراکتیو و اینترکتیو تقسیم‌بندی می‌کنند. وزوز گوش سوپراکتیو فقط توسط بیمار شنیده می‌شود، در حالی که در وزوز اینترکتیو علاوه بر بیمار، فرد آزمایشگر نیز قادر به شنیدن آن می‌باشد (۶). وزوز گوش نشانه‌ای مبنی بر وجود عارضه‌ای در دستگاه فیزیولوژیک شنوایی می‌باشد و علاوه بر آن می‌تواند با هر ضایعه شناخته شده مکانیسم شنوایی همراه باشد و بیماری مستقلی نیست (۵). علل اتیولوژیک وزوز گوش بسیار وسیع بوده و عبارتند از:

- ۱- علل گوش خارجی: وجود سرومن متراکم، اوتیت خارجی، جسم خارجی
- ۲- علل گوش میانی: اوتیت سروز، پرفوراسیون پرده، باز بودن شیپور استاش، اختلال تهویه گوش میانی، اتواسکلروز، اوتیت حاد، گسیختگی زنجیره استخوانی
- ۳- علل گوش داخلی: ضربه سر، بیماری مینیر، پیرگوشی، لایبرنتیت، ضربه‌های صوتی، مسمومیت‌های دارویی
- ۴- علل مرکزی: صرع، تومورهای مغزی، میگرن، تومور عصب XIII، سیفلیس عصبی، آنوریسم، آرتیواسکلروزیس عروق مغزی
- ۵- بیماری‌های عمومی: افزایش و کاهش فشار خون، کم خونی، نارسایی عروق، آرتیواسکلروزیس شریان کاروتید (۷).

با توجه به شیوع وزوز گوش و اثرات آن بر روی اعصاب و روان مبتلایان و ایجاد اختلال در زندگی و کار روزمره این افراد و آشفتگی خاطر بسیاری از مردم به علت ابتلا به آن، بر آن شدیم تا پژوهشی در زمینه وزوز گوش و ارزیابی مختلف آن انجام داده و میزان فراوانی آن را از نظر سن، جنس، شغل، اصوات وزوز، مکان‌یابی وزوز، نوع وزوز، بلندی و فرکانس وزوز، مورد مطالعه قرار دهیم.

مواد و روش‌ها

این مطالعه توصیفی بوده و جامعه مورد مطالعه بیماران مبتلا به وزوز گوش مراجعه کننده به کلینیک ادیومتری بیمارستان بوعلی سینا ساری در سال ۷۷ می‌باشد. حجم نمونه ۱۴۳ نفر بوده است که در مدت یک سال مورد بررسی قرار گرفته‌اند. بعد از معاینات اتوسکوپی، یک تاریخچه کامل از بیماران اخذ می‌شد و سؤالاتی در مورد مشخصات فردی، مشخصات وزوز گوش، سابقه بیماری‌های عفونی، سابقه ضربه و تصادف، سابقه بیمار از نظر بیماری‌های ENT، سابقه بیمار از نظر قرار گرفتن در معرض سروصدا و انفجار، و تشبیه اصوات وزوز به صداها‌ی محیطی، از بیمار به عمل می‌آمد و در پرسشنامه‌ای که به همین منظور تنظیم شده بود ثبت می‌گردید. سپس به منظور ارزیابی آستانه شنوایی، آزمایش صوت خالص (PTA) توسط دستگاه ادیومتر OB 822 موجود در کلینیک انجام شد. به دنبال آن، آزمایش تمپانومتری به منظور ارزیابی سیستم گوش میانی از جهت وجود اختلالات گوش میانی انجام گردید و در نهایت آزمون‌های اساسی ارزیابی وزوز گوش شامل ارزیابی بلندی وزوز، و ارزیابی فرکانس وزوز توسط دستگاه ادیومتر انجام گرفت. در این بررسی، از آزمون t برای ارزیابی تفاوت بین میانگین متغیرهای مربوطه استفاده شده است.

نتایج

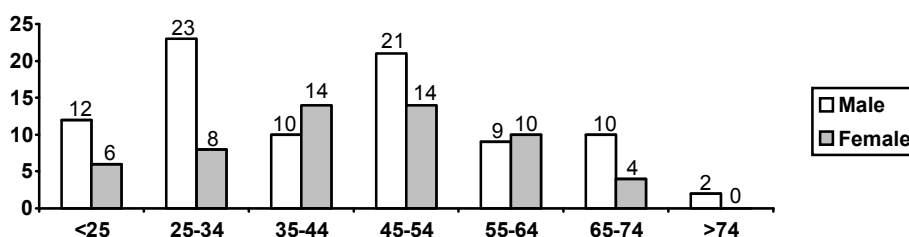
محدوده سنی نمونه های مورد مطالعه ۱۹ تا ۸۰

سال بود. از بین کلیه بیماران مراجعه کننده صرفاً کسانی مورد تحقیق قرار گرفتند که دچار وزوز گوش با هر منشأ بودند. اکثریت مبتلایان به وزوز گوش شهری بودند. نسبت مردان مبتلا به وزوز گوش ۱/۶ برابر خانم ها بوده است. درصد مبتلایان به وزوز در دهه های میانی (۲۵ تا ۴۵ سال) مقادیر بالاتری را نشان می دهد و کمترین درصد مربوط به سنین بالاتر از ۶۵ سال و کمتر از ۲۵ سال می باشد (نمودار شماره ۱).

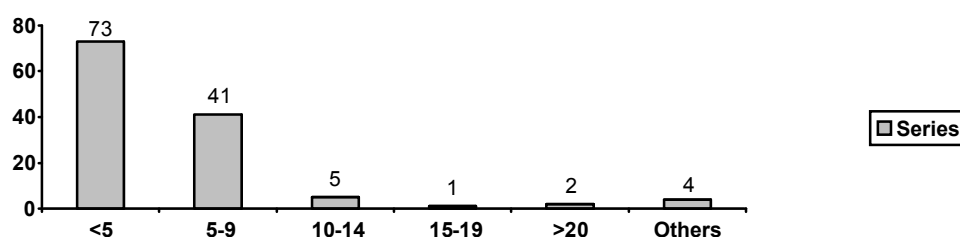
همه مبتلایان، وزوز از نوع سوپراکتیو داشتند.

اکثریت افراد، وزوز از نوع تن خالص داشتند. بلندی وزوز اکثر مبتلایان کمتر از ۵ دسی بل (Sensation Level) یا سطح احساس یا تعداد دسی بل های بالای آستانه شنوایی) بوده است و کمترین فراوانی را افرادی که بلندی وزوزشان بیش از ۹ دسی بل SL بوده است به خود اختصاص دادند (نمودار شماره ۲).

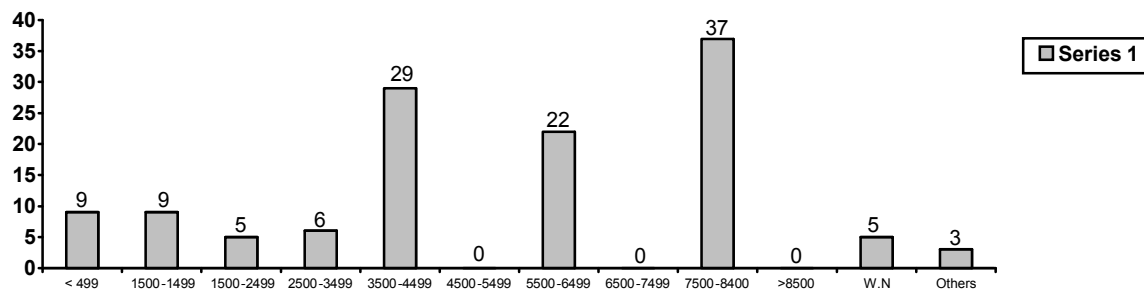
اکثریت مبتلایان، وزوز بالاتر از ۲۰۰۰ هرتز، خصوصاً فرکانس ۶۰۰۰ و ۸۰۰۰ هرتز داشتند، بدین معنی که فرکانس وزوز گوش اکثر مبتلایان از نوع زیر بوده است (نمودار شماره ۳).

نمودار شماره ۱: توزیع فراوانی سن در مبتلایان به وزوز گوش مراجعه کننده به درمانگاه گوش و حلق و بینی بیمارستان بوعلی ساری در سال ۱۳۷۷

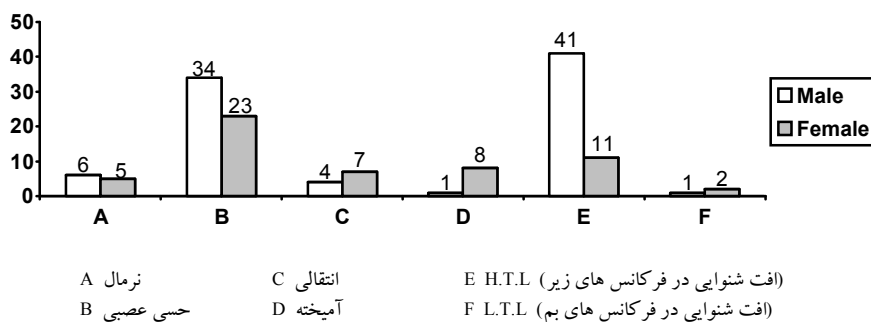
نمودار شماره ۲: توزیع فراوانی تطابق بلندی وزوز گوش در مراجعین به درمانگاه گوش و حلق و بینی بیمارستان بوعلی ساری در سال ۱۳۷۷

نمودار شماره ۳: توزیع فراوانی تطابق فرکانس وزوز گوش در مراجعین به درمانگاه گوش و حلق و بینی بیمارستان بوعلی ساری در سال ۱۳۷۷

میزان مکان یابی وزوز در سر و دو گوش در مذکرها بیشتر از مؤنث ها و میزان مکان یابی وزوز در یک گوش (راست یا چپ) در مؤنث ها بیشتر بود. از بین کلیه مبتلایان بدون در نظر گرفتن جنس، تعداد مبتلایان به وزوز یک طرفه (یک گوشی) بیشتر از موردهای دو طرفه (دو گوشی) و سر بوده است. در مبتلایان مذکر میزان مکان یابی وزوز در دو گوش بیشتر از موارد دیگر ذکر شده است. در مبتلایان مؤنث میزان مکان یابی وزوز در دو گوش و گوش راست بیشتر از موارد دیگر (نمودار شماره ۴).

(گوش چپ و سر) بود. در توزیع فراوانی ادیوگرام،

نمودار شماره ۴: توزیع فراوانی انواع ادیوگرام در مبتلایان به وزوز گوش مراجعه کننده به درمانگاه گوش و حلق و بینی بیمارستان بوعلی ساری در سال ۱۳۷۷

بحث

اولین مطالعه اپیدمیولوژیک مربوط به وزوز گوش توسط آقای Hinchcliffe در سال ۱۹۶۱ انجام شده است. در این مطالعه، دو نمونه تصادفی از افراد بزرگسال ۱۸ تا ۷۴ ساله انتخاب شدند. هر دو نمونه بر اساس سن و جنس طبقه بندی شده و به طور مستقیم معاینه شدند. میزان شیوع وزوز گوش از ۲۱ درصد در گروه سنی ۱۸

بدون در نظر گرفتن جنس، اکثریت مبتلایان به وزوز افت شنوایی در حد خفیف و متوسط داشتند، و مبتلایان به افت شنوایی عمیق کمترین درصد را شامل می شدند. تنوع شغلی افراد نمونه زیاد بوده است و در بین مبتلایان مذکر مشاغل کارمند، کشاورز، جانباز یا آزاده، کارگر کارخانه و معدن به ترتیب بیشترین درصد را کسب کردند.

گوش یک طرفه و در ۵ درصد موارد وزوز گوش دو طرفه بوده است.

در اطلاعات مربوط به Tier A سن مهم بوده است، به طوری که میزان شیوع در سنین ۱۷ تا ۳۰ سالگی ۴۱/۳ درصد و در سنین ۶۱ تا ۷۰ سالگی ۱۵/۸ درصد می باشد.

تحزیه و تحلیل نتایج Tier B نشان می دهد که ارتباط قوی بین سطح حد آستانه شنوایی در فرکانس بالا و میزان شیوع وزوز گوش خود به خودی طول کشیده وجود دارد.

نسبت (Ratio) وزوز گوش مزاحم متوسط تا شدید با افزایش حد آستانه شنوایی در فرکانس بالا افزایش می یابد. در آنهایی که حد آستانه 10-19 dbHL بوده است، نسبت ۲ درصد و آنهایی که حد آستانه شان بیش از ۸۰ dbHL می باشد، نسبت ۲۷ درصد است. شیوع وزوز گوش خود به خودی طول کشیده در بزرگسالان ۱۰/۱ درصد می باشد که مساوی میزان مشخص شده می باشد (۱).

سن: شیوع نقص شنوایی و وزوز گوش با سن افزایش می یابد. سه مطالعه موضوع سن را بررسی کرده و ارتباط مستقیم نقص شنوایی و وزوز گوش را با افزایش سن نشان داده اند:

برای گروه ۱۸-۴۴	۱/۶ درصد
برای گروه ۴۵-۶۴	۴/۹ درصد
برای گروه ۶۵-۷۴	۸/۹ درصد

یک مطالعه ویژگی های وزوز گوش را در یک گروه بزرگسال با یک گروه جوانتر مورد مقایسه قرار داده است. نتیجه این مطالعه مشخص کرد که Pitch و loudness وزوز گوش در گروه مسن پایین تر می باشد (۱۱،۱۰).

تا ۲۴ سال ۳۹ درصد در گروه سنی ۵۵ تا ۶۴ سال متغیر بوده است (۹،۸).

در یک مطالعه دیگر، ۲۴ درصد افراد بزرگسال مشاوه شده سروصدای شنیده شده در سر یا گوششان را همانند یک زنگ یا صدای شلوغ ابراز کردند. درصد این افراد به طور دائمی وزوز گوش داشتند (۱۱،۱۰).

در مطالعه دیگری که در آمریکا توسط leske انجام شد، میزان شیوع وزوز گوش بعد از مصرف غذا و دارو مورد بررسی قرار گرفت. طی این مطالعه، ۶۶۷۲ فرد ۱۸ تا ۷۹ ساله در مورد بروز وزوز گوش در چند

1. High Tone Loss
2. Low Tone Loss

سال گذشته مورد پرسش قرار گرفتند. نتیجه این پژوهش مشخص ساخت که ۳۲/۴ درصد از جمعیت بزرگسال آمریکا فرم های مختلف وزوز گوش را تجربه کرده اند که حدوداً ۷۰ درصد از این گروه در زمان وزوز گوش بیش از ۱۷ سال سن داشتند (۱).

در یک مطالعه جهت تعیین میزان شیوع وزوز گوش متغیرهای مهمی همچون سن و جنس، تماس با سروصدا، و گروه های مختلف اجتماعی- اقتصادی را بررسی کرده اند. این مطالعه دارای دو قسمت Tier A و Tier B بوده و شامل سه فاز اصلی می باشد. Tier A (I, II, III) شامل یک سؤال بوده که از نمونه تصادفی بزرگسالان از چهار شهر گرفته شده بود. در این نمونه تصادفی برای ۴۸۳۱۳ نفر سؤال فرستاده شده بود که میزان پاسخ ۸۰ درصد بود. Tier B شامل معاینه کلینیکی و سایر معاینات بوده است و تعداد ۳۲۳۴ نفر تحت معاینه قرار گرفتند. نتایج از یک فاز به فاز دیگر و از یک شهر به شهر دیگر تغییر می کند. بر اساس اطلاعات Tier A حدوداً ۱۰/۱ درصد بزرگسالان وزوز گوش خود به خودی طولانی تری تجربه کردند. در ۵/۱ درصد موارد وزوز

جنس: در یک مطالعه مشخص شد که ۳۰ درصد مردان در مقابل ۳۵ درصد خانم‌ها وزوز گوش دارند. در مطالعه دیگری، تفاوت قابل توجهی گزارش نشده است. **نویز:** در یک مطالعه وسیع مشخص شد که سروصدا عامل اصلی در تشدید وزوز گوش می باشد و حالات سروصدا فاکتور اصلی بوده است و وزوز گوش را تشدید می نماید.

سروصدا به وسیله شدت، فرکانس و مدت مشخص می شود که می تواند به صورت مداوم و متناوب (Explosive و Impulsive) باشد (۱۱،۱۰).

در یک مطالعه ۵/۷ درصد افراد مبتلا به وزوز گوش هیچ تماسی با سروصدا نداشتند، در حالی که ۲۰/۷ درصد افراد مبتلا با سروصدا تماس داشتند (۹).

حال نتیجه به دست آمده از این تحقیق (مقاله ما) نشان می دهد که جنس تأثیری بر بلندی وزوز، نوع وزوز، و جهت وزوز ندارد. در مطالعه دیگری که توسط نوروزی در سال ۱۳۷۴ در تهران انجام شد همین نتیجه به دست آمد (۱۳،۱۲). در این تحقیق بلندی وزوز در دو گوش یکسان است و نمی توان گفت احساس فرد از وزوز در یک گوش بلندتر است. در تحقیقی که توسط روزبهانی (۷۶-۷۷) در کلینیک شنوایی دانشکده علوم توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام شد همین نتیجه بدست آمد (۱۳).

نوع وزوز (تونال و نویز) با فرکانس وزوز در ارتباط است، به طوری که وزوز از نوع تونال نسبت به وزوز از نوع نویز زیرتر است. در مطالعه ای که توسط روزبهانی در سال ۷۶ الی ۷۷ در تهران انجام شد، همین نتیجه بدست آمد (۱۳).

در بررسی حاضر، تعداد افراد مذکر مبتلا به وزوز گوش بیشتر از افراد مؤنث مبتلا بوده است (۱/۶ برابر). در تحقیق روزبهانی در سال ۷۶ الی ۷۷، تعداد افراد مذکر مبتلا دو برابر افراد مؤنث بود (۱۳). همچنین در مطالعه ای

که توسط محمودیان (۱۳۷۴) در منطقه دیگری از تهران انجام شد، این نسبت ۱/۴ برابر بود (۵). این امر می تواند به علت موقعیت شغلی مردان و تماس آنها با سروصدا و موقعیت جنگی کشورمان و حضور مردان در جبهه ها و قرار گرفتن در معرض انفجار و شلیک گلوله باشد. اکثریت مبتلایان به وزوز گوش شهری بوده اند که این می تواند به علت گسترش صنعت و نتیجتاً آلودگی محیط زیست از نظر سروصدا و مواد شیمیایی خصوصاً در شهرها باشد. اکثریت مبتلایان به وزوز گوش در محدوده سنی ۲۵ تا ۵۴ سال قرار داشتند، در حالی که کمترین درصد مربوط به سنین بالاتر از ۶۵ سال و کمتر از ۲۵ سال بود. در تحقیقی که توسط محمودیان در سال ۷۴ در تهران انجام شد، نتیجه مشابهی بدست آمد (۵). اکثریت مردان مبتلا به وزوز گوش در دهه های میانی عمر خود بودند که این می تواند به علت ۸ سال جنگ در کشورمان و شرکت آنها در جبهه های جنگ و قرار گرفتن در معرض سروصدا باشد. در اکثریت مبتلایان، نوع وزوز تونال بوده است. در تحقیق محمودیان (۱۳۷۴)، نوع تونال بیشتر از نوع نویز بوده است (۵). بلندی وزوز گوش بیشتر افراد کمتر از ۵ دسی بل SL بوده است. در مطالعه روزبهانی (۷۶ الی ۷۷) نیز همین نتیجه بدست آمد (۱۳). تعداد مبتلایان به وزوز گوش یک طرفه (یک گوشی) بیشتر از موردهای دوطرفه (دو گوشی) و سر بوده است. در تحقیق محمودیان (۱۳۷۴)، مبتلایان به وزوز گوش دوطرفه (دو گوشی) بیشتر از یک طرفه (یک گوشی) و سر بوده است (۵). در ۷۸ درصد مبتلایان به وزوز ادیوگرام شنوایی حسی عصبی (H.T.L و L.T.L) و افت در همه فرکانس ها) بوده است. به عبارتی، اکثر بیماران که از وزوز گوش شکایت دارند از اختلالات گوش خارجی و گوش میانی شکایت ندارند، بلکه دچار علائم گوش داخلی و مسیر عصب شنوایی هستند (۱۴). به عنوان مثال یکی از علائم کلینیکی شاخص در

گوش داخلی مهمترین علت ایجاد کاهش شنوایی و متعاقب آن ایجاد وزوز گوش می باشد.

سپاسگزارى

در خاتمه لازم می دانم مراتب تقدیر و تشکر بی شائبه خود را از کلیه کسانی که در انجام این تحقیق این جانب را یاری دادند خصوصاً سرکار خانم دکتر کوثریان، آقای دکتر علیرضا خلیلیان و تمام دست اندرکاران مجله علمی دانشگاه و معاونت محترم پژوهشی اعلام دارم.

بیماری منیر، وزوز گوش از نوع فرکانس بم می باشد. کاهش شنوایی ناگهانی معمولاً با وزوز گوش همراه است. همچنین بیماری که مبتلا به نورینوم اکوستیک است معمولاً از کاهش شنوایی و وزوز گوش یک طرفه شکایت دارد (۱۵).

فرکانس وزوز اکثر افراد مبتلا از نوع زیر بوده است. در جانبازان و کارگران سروصدای زیاد و آسیب

فهرست منابع

1. Coles R.R.A. Tinnitus and its management Stephens Dafydd Scott-Brown's otolaryngology Sedition London: Butterworth International. 1987; PP 368-414.
2. Stephens Dafydd A history of tinnitus Tyler. Richard.s Tinnitus Handbook 1 edition Canada: Singular Thomson Learning. 2000; pp 437-448.
3. Hazell. Jonathan W.P, Tinnitus Alberti Peter W, Ruben Robert J. Vol 2 1 edition -New york:CHURCHILL LIVINGSTONE. 1988; PP: 1605-1620.
4. Davis Adrian, Rafaie El Amr Epidemiology of tinnitus Tyler Richards Tinnitus Hand book 1 edition Canada: Singular Thomson Learning, 2000; pp: 1-23.
5. محمودیان، سعید. وزوز: مبانی، تشخیص، درمان، پیشگیری. تهران: دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۱۳۷۴؛ ۴، ۱۶۰، ۱۶۲، ۱۶۴، ۱۶۹.
6. نساج، فاطمه. بررسی تأثیر وزوز بر روی پاسخ های برانگیخته شنوایی ساقه مغز در افراد دارای شنوایی طبیعی (۷۶-۷۵). دانشگاه علوم پزشکی تهران.
7. آقامحمدی، علی محمد. گوش و حلق و بینی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۳ صفحات ۲۳۹-۲۴۰.
8. Meyerhoff William L, Tinnitus Rice Dale H, Meyerhoff William L. Otolaryngology Head and Neck Surgery, 1 edition Philadelphia: W.B.SAUNDERS company 1992; pp 435-446.
9. Davis Adrian. Rafaie El Amr. Epidemiology of tinnitus Tyler Richards tinnitus Handbook 1 edition Canada: Singular Thomson Learning, 2000; pp: 1-24.
10. Hall James W. Clinical Applications of otoacoustic Emissions in Adults. Hall James W. Hand book of otoacoustic Emissions 1 edition Clifovnca: Singular Thomson Learning 2000; pp: 481-541.
11. LEE K.J. medication associated with higher incidence of tinnitus LEE K.J ESSENTIAL OTOLARYNGOLOGY 7 edition USA: APPLETON & LANGE 1999; pp: 1090.

۱۲. نوروزی، مجید. تأثیر شدت محرک صوتی بر مدت زمان وقفه پایدار در افراد مبتلا به وزوز گوش مراجعه کننده به کلینیک شنوایی دانشکده علوم توانبخشی تهران (۷۴-۷۵). دانشگاه علوم پزشکی ایران.
۱۳. روزبهرانی، معصومه. افراد مبتلا به وزوز مراجعه کننده به کلینیک شنوایی دانشکده علوم توانبخشی تهران (۷۶-۷۷) دانشگاه علوم پزشکی ایران.

۱۴. دویز، سندرز. بیماری‌های گوش و حلق و بینی. ترجمه: گنج‌قلی زاده. جلد دوم، تهران: انتشارات شرکت سهامی چهر، ۱۳۶۴: ۲۰۷.

15. Katz Jack tinnitus Katz Jack Handbook of clinical audiology 4th edition USA: William & Wilkins Company 1994; PP: 20-23.